

ERIC R. SVENSSON SVENTENIUS

(1910-1973)

El 23 de juny de 1973 el vell amic Sventenius fou aixafat per un auto en sortir del Jardí Botànic de Las Palmas, on treballava. Sota la impressió de la seva inesperada mort em venen a la memòria una colla de records personals que voldria deixar escrits.

Vaig conèixer Sventenius al Jardí Botànic «Mar i Murtra» de Blanes, pels volts de 1941. En aquell temps Karl Faust, el fundador de «Mar i Murtra», estava en contacte permanent amb el Dr. Font i Quer per tal d'estructurar l'Estació Internacional de Biologia Mediterrània que Faust volia establir a Blanes i en la qual els botànics de Barcelona, representats aleshores sobretot pel Dr. Font, havien de tenir una participació important. Sventenius havia vingut de Suècia el 1934 i era cap de jardineros del senyor Faust.

En un cert moment sorgiren divergències entre Faust i Sventenius. Recordo un dia que Faust, entrat ja a la senilitat, però encara ple d'energia, ens explicava, amb el seu to calmos i mesurat de centreeuropeu, que Sventenius tenia una predilecció massa acusada per les aristolòquies i que ell, Faust, no podia pas permetre que el seu jardí de Blanes es transformés en una plantació d'aristolòquies. El fet és que al cap de poc temps Faust prescindí dels serveis de Sventenius i que aquest trobà refugi per una temporada en el monestir de Montserrat.

Un dia, pujant a Sant Llorenç del Munt amb el meu pare —aleshores— preparàvem el llibre sobre vegetació de les comarques barcelonines que sortí l'any 1950— ens topàrem amb Sventenius que baixava de la Mola a grans gambades i pel dret, carregat de plantes per estudiar. Ens contà la vida que feia a Montserrat, com havia trobat un amic en el pare Deodat Marcet, afeccionat a la Botànica de tota la vida,

i com, a desgrat de la diferència d'edats, tots dos junts feien alpinisme pels cims de Montserrat. Sventenius ens deia, rient, que tot i que el pare Marcet era petit i en aparença desnarit, de vegades ell, aleshores un jove nòrdic alt i atlètic, s'havia d'agafar a la corretja que duia com a cinyell el vell monjo perquè l'ajudés a pujar a alguna roca difícil. També ens digué que a Suècia, la seva terra, no havia passat mai tant de fred com al monestir de Montserrat.

Això possiblement contribuí a decidir-lo a anar-se'n cap a països més temperats. L'any 1943 passà a ésser Col·laborador Científic del Jardín de Aclimatación de la Orotava, a Tenerife, i d'ençà d'aleshores ja no deixà més les illes Canàries, on ha fet pràcticament tota la seva obra científica. Sventenius trobà a les Canàries l'oportunitat de descobrir i descriure un gran nombre de tàxons nous per a la ciència. Quan ell hi arribà, el nivell de coneixements que existia sobre la flora d'aquelles illes era en realitat força deficient. En els seus viatges Sventenius passava de vegades per Barcelona i ens ho explicava. Ens deia que si és veritat que les illes Canàries han estat visitades per molts de botànics, la majoria d'ells es limitaren a seguir els camins fressats, i que, com que una gran part del país és abrupta i de mal transitar, hi havia encara molts de racons inexplorats en l'aspecte botànic, en els quals podien ésser descoberts de vegades tàxons endèmics d'àrea restringida. Per això ell, posseïdor d'una bona tècnica alpinista, trobava tantes novetats. Entre 1946 i 1972 Sventenius publicà més d'una vintena de treballs, la llista dels quals ha aparegut dins «Cuadernos de Botánica Canaria» XVIII-XIX: 3-4. A part els seus descobriments d'interès corològic, hom li deu la descripció de 3 gèneres, de 73 espècies i de 44 tàxons inferiors. Una de les plantes que descobrí, una composta crepidínia, fou descrita com a gènere nou, *Sventenia*, per Font i Quer (Collect. Bot. II: 201-203; Barcelona 1948). El 1971 fou nomenat Director del Jardín Canario de Las Palmas.

La darrera vegada que vingué a l'Institut Botànic de Barcelona, pocs mesos abans de la seva mort, Sventenius, que s'havia convertit en un senyor greu i reposat, es lamentava amb tristesa de les pèrdues gravíssimes que sofreix el patrimoni natural de les illes Canàries. L'havia afectat sobretot l'alteració absurda dels residus que resten del bosc laurifoli, el tresor més valuós de les illes. Quan el vam acomiadar, tot fent projectes per al futur, no ens pensàvem pas que no el tornariem a veure. — O DE BOLÒS.